

educate and train children from both territories, Ukraine and uncontrolled territory. Unfortunately, measures aimed at sports and patriotic education of youth developed low.

Sport as important social phenomenon covers all levels of modern society, providing a broad impact on the main spheres of youth. Professionals in this field need to offer new innovative ideas, develop new technologies, changing priorities, to build a new paradigm of modern sport.

The task of each teaching staff, teacher, coach all possible means to conduct effective work on the socialization of each child and as a result of becoming a citizen, patriot responsible for the fate of Ukraine. In the article the focus and intensify work on development, diagnosis and correction methods of investigation of formation of national-patriotic qualities, both young and the coaching faculty.

Key words: patriotism, education, sports youth anti-terrorist operation, coach and teacher.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2017 р.

Прийнята до друку 27.04.2017 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.

УДК 371.13:796

О. В. Отравенко

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

В останні роки соціально-економічні трансформації суспільства, розвиток економіки на ринкових засадах, поява ринку праці і зростання мережі освітніх послуг вимагає якісних змін у концептуальних засадах професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту. Нині в Україні відбувається становлення нової системи освіти, що зорієнтована на входження в єдиний світовий освітній, науковий та інформаційний простір.

Головним завданням вищої школи є якісна підготовка висококваліфікованих, конкурентноспроможних фахівців, створення умов для гармонійного розвитку особистості і надання можливостей до професійного самовизначення та професійної самореалізації упродовж життя.

Інноваційна діяльність у галузі освіти регламентована відповідними нормативними документами: Законом України «Про інноваційну діяльність»; Наказами Міністерства освіти і науки України №486 від 21.07.2003 р. «Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та

спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів», №272 від 05.05.2003 р. «Про Всеукраїнський огляд-конкурс на кращий стан фізичного виховання в навчальних закладах», Указом Президента України №4013 від 04.07.2005 р «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» та ін.

Загальнотеоретичні основи педагогічних інноваційних технологій розроблені в працях Н. Басової, К. Баханова, Ю. Васькова, М. Кларіна, Н. Краудера, Н. Москаленко, Т. Назарової, П. Підкасистого, Б. Скіннера та ін. Питання розробки інноваційних технологій виховання і навчання розглядаються в дисертаційних дослідженнях Л. Кайдалової, С. Карпенчук, О. Кіяшко, О. Норкіної, О. Попович, Р. Самохи, Н. Фоломєвої, Л. Штефман та ін.

Концептуальні засади професійної підготовки майбутніх фахівців ґрунтовно досліджувалися в працях вітчизняних учених (Р. Гуревич, Л. Хомич, Я. Цехмістер), зокрема професійну підготовку майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту розглядали у своїх працях дослідники: Г. Арзютов, О. Вацеба, Е. Вільчковський, М. Герцик, О. Демінський, О. Куц, В. Платонов, Б. Шиян, Ю. Шкретій та ін.

Мета роботи – узагальнити науково-методичну літературу й передовий педагогічний довід науковців та провідних спеціалістів галузі фізичного виховання і спорту щодо впровадження інноваційних технологій у професійну підготовку майбутніх учителів фізичної культури в умовах модернізації змісту освіти.

Професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури в умовах модернізації змісту освіти є складною багатогранною системою, яка спрямована на здобуття та розвиток достатнього для продуктивної креативної професійної діяльності рівня компетентності у процесі навчання у вищому навчальному закладі і практичній діяльності з урахуванням сучасних вимог ринку праці.

Підкреслимо, що реалізація завдань до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту потребує плекання особистості, здатної до плідної професійної праці у сучасних умовах, готової до професійної діяльності, яка володіє не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією. Все це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців нової формації, впровадження у навчально-виховний процес вищих навчальних закладів сучасних інформаційних технологій [6, с. 3].

Суть інноваційної функції професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту, за Л. Сущенко, полягає в «здатності фахівця відтворювати або створювати принципово нову систему логічних зв'язків у професійній галузі, що дає цілісне уявлення про її закономірності та суттєві властивості; впроваджувати нові перспективні

технології. На основі саме теоретичного осягнення проблемних ситуацій, що склалися відносно конкретного об'єкта, фахівець приймає оригінальні рішення з метою удосконалення власної особистості та особистостей своїх вихованців» [6, с. 24].

Важливо, щоб кожен студент усвідомив сутність інноваційних процесів у професійній діяльності, навчився використовувати їх можливості. У зв'язку з цим необхідно на лекціях та практичних заняттях вирішувати завдання, які пов'язані з розвитком особистісно-творчого і професійного зростання майбутніх учителів, їх готовністю до інноваційної діяльності та творчо їх реалізовувати у цілісному освітньому процесі вищого навчального закладу.

«Інноваційні технології» – відносно нове поняття для сфери освіти, включаючи фізичне виховання. Процес використання традиційних і впровадження інноваційних технологій навчання протікає стихійно. У процедурі їхнього відбору і реалізації у навчальному процесі існують суперечності між новими цілями освіти і старими способами представлення і засвоєння знань; зростаючими об'ємами інформації, яку необхідно передати студентам та обмеженою кількістю навчального часу; гострою необхідністю педагогічних інновацій в навчальному процесі недостатньою розробленістю методології використання нових педагогічних технологій в освіті [1]. Це передбачає системне використання наукових досягнень для соціального і економічного розвитку суспільства, інтелектуального розвитку індивіда, вимагає створення стимул-реакцій для поширення і придбання знань, модернізації системи освіти.

Інновація як процес означає часткову або масштабну зміну стану системи і відповідну діяльність людини. Інновація як результат передбачає процес поняття «новація» (новий засіб) як певний засіб (нові методи, методики, технології тощо) та «інновація», яке ширше за змістом, оскільки означає процес, предметом якого є новація [3].

Інновація – система або елемент педагогічної системи, що дає змогу ефективно вирішувати поставлені завдання, які відповідають прогресивним тенденціям розвитку суспільства. Інноваційна діяльність викладача спрямована на перетворення існуючих форм і методів виховання, створення нових цілей і засобів її реалізації, тому вона є одним з видів продуктивної, творчої діяльності людей. Інноваційний педагогічний процес – цілісний навчально-виховний процес, що відображає єдність і взаємозв'язок виховання та навчання, який характеризує спільну діяльність співпрацею та спільною творчістю цих суб'єктів, сприяючи найбільш повному розвитку і самореалізації особистості студента [1].

Провідні фахівці новацію вважають результатом творчого пошуку особи або колективу, що відкриває принципово нове в науці і практиці, інновацію – результатом породження, формування і втілення нових ідей, що є ознакою, за якою відрізняють інновації від новацій: якщо педагог

відкриває принципово нове, то він новатор, якщо трансформує наукову ідею у практиці – інноватор [4; 5; 7].

Одним із найголовніших аспектів педагогічної інноватики є новизна педагогічного засобу. Крім новизни, новація повинна володіти інноваційним потенціалом – здатністю протягом тривалого часу забезпечувати корисний результат від використання. Фахівці в галузі фізичного виховання і спорту вважають, що останнє твердження є базовим для успішного використання інноваційних технологій. Інноваційні процеси реалізуються як цілеспрямовані зміни цілей, умов змісту, засобів, методів, форм діяльності, яким властиві новизна, високий потенціал підвищення ефективності діяльності загалом або у певних їх сферах, здатність забезпечити довготривалий корисний ефект, узгодженість з іншими нововведеннями [2].

Вивчення праць В. Бальсевича, Ю. Васькова, Л. Лубишевої, Г. Попова, В. Столярова та ін. дозволило визначити сутність поняття «інноваційні технології фізичного виховання». Вони є інноваційними за умов: 1) коли елементи, які їх складають, тільки починають науково осмислюватися і не отримали достатнього поширення в сучасній практиці; 2) коли існуючі й загальнозастосовувані засоби фізичного виховання застосовуються з інших позицій і в трансформованому контексті; 3) коли створюється нова концепція навчально-виховного процесу з фізичного виховання, яка ґрунтується на попередніх дослідженнях; 4) коли переглядаються принципи соціального життя особистості, визначаються напрями її розвитку та індивідуально добираються відповідні засоби фізичного виховання [2].

Підкреслимо, що останнім часом вчителі-новатори з фізичної культури намагаються працювати творчо, використовуючи різноманітні форми, методи та прийоми у процесі навчання, застосовують інновації та сучасні технології навчання:

- інформаційні комп'ютерні технології;
- ігрові технології навчання;
- технологія творчого розвитку;
- технологія проектів;
- технологія співпраці;
- інтерактивні технології.

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій в навчально-виховний процес дає змогу вирішувати основну задачу сучасної освіти: формування активної особистості учнівської та студентської молоді. Це дозволило створювати індивідуальні оздоровчі програми, проекти, презентації, проводити ділові ігри та майстер-класи.

З 2008 року у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» кафедрою теорії і методики фізичного виховання щорічно проводилися майстер-класи за участю студентів, викладачів, науковців та вчителів фізичної культури на науково-практичних конференціях і семінарах різного рівня:

Регіональному (2008, 2015), Всеукраїнському (2009, 2010, 2017) та Міжнародному (2011, 2013, 2016), що простежують наступність від школи до ВНЗ, від викладача до студента, від учителя до учня.

Відомо, що майстер-класи стимулюють пізнавальний інтерес. У ході майстер-класу відпрацьовуються вміння щодо самоорганізації та самоконтролю майбутніх фахівців, здійснюється індивідуальний підхід до кожного студента, відстежуються позитивні результати навчально-пізнавальної діяльності.

Слід підкреслити, що на практичних заняттях з теорії і методики фізичного виховання проводяться ділові ігри з розв'язанням професійних ситуацій, що можуть виникати на уроці фізичної культури. Також студенти та магістранти охоче презентують на практичних та семінарських заняттях, науково-практичних семінарах та конференціях наукові проекти: дослідницькі, творчі, інформаційні, фізкультурно-оздоровчої спрямованості.

В останні роки у Державному закладі «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» широко практикується поєднання очної, заочної та дистанційної форм навчання, що має високий ступінь мобільності, є однією з найбільш ефективних і перспективних систем підготовки фахівців.

Поширення інноваційних процесів в освітньому просторі вищого навчального закладу стало вагомим рушійним фактором формування нових механізмів професійної підготовки та створення внутрівузівської системи управління якістю освіти, яка містить сукупність організаційної структури, розроблених методик, процесів і ресурсів, що представлені організаційно-розпорядчими та нормативними документами, а також різного роду процедурами для контролю якості професійної підготовки майбутніх фахівців і основних напрямків діяльності вишів.

Застосування інноваційних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури передбачає створення творчої атмосфери, активне використання інтерактивних форм і методів, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів.

Таким чином, цілеспрямоване поєднання зазначених вище технологій створює умови досягнення значних результатів у діяльності окремої особистості та колективу загалом. Інтеграція інноваційних технологій у навчально-виховній діяльності сприяє творчому розвитку особистості, стимулює активність і самостійність студентів і магістрантів, розширює можливості навчання та самонавчання, виховання і самовиховання, розвиває вміння використовувати набуті знання, вміння та навички у педагогічній практиці.

Навчальний процес є головною процедурою вищого навчального закладу як багаторівневої педагогічної системи, тому й контроль за якістю навчання теж має бути багаторівневим.

Якість навчання – крок до якісної освіти, стандарт чогось, який може бути визначений відносно інших подібних речей, спрямований на результат, досконалість чого-небудь. Відомо, що якість підготовки майбутніх фахівців залежить від багатьох чинників: змісту навчання, методів навчання, організації пізнавальної діяльності студентів, а також від знань та умінь, ерудиції, працелюбності, дисципліни, педагогічного такту викладача. Отже, інструментом впливу на студента, а значить, і на якість його знань є особистість творчого викладача, його знання, уміння, почуття, воля, упровадження і поширення нових ідей.

Якість підготовки майбутніх учителів фізичної культури в навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту являє собою системно-цілісну єдність її процесуальних і результативних характеристик, ознакою якої виступає професійно-особистісне становлення майбутніх фахівців, здатних розуміти ціннісно-смісловий контекст педагогічної діяльності, нарощувати творчий потенціал, знаходити нестандартні вирішення професійно-педагогічних завдань; здатних до професійного самовизначення та самореалізації.

Критерієм якості процесу професійної підготовки є якість її цільових установок, змісту і технологій, що визначається згідно з компетентнісним підходом до педагогічної освіти.

Подальшого дослідження потребують дослідження концептуальних засад модернізації управлінської діяльності майбутніх учителів фізичної культури.

Список використаної літератури

- 1. Дичківська І. М.** Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 345 с.
- 2. Педагогічні** технології у неперервній професійній освіті: Монографія / [С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін.], за ред. С. О. Сисоєвої. – К.: ВППОЛ, 2001. – 502 с.
- 3. Педагогічний** словник / [за ред. М. Ярмоченко]. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516 с.
- 4. Отравенко О. В.** Організація інноваційної навчальної діяльності майбутніх фахівців з фізичного виховання через інтеграцію здоров'язбережувальних технологій / О. В. Отравенко // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наук. пр. / педрада : В. П. Андрущенко (голова) [та ін.]. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 3К (45) 2014. – С. 249-253.
- 5. Отравенко О. В.** Теоретичні основи забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в інноваційному освітньому просторі вищого навчального закладу / О. В. Отравенко. // Yirtus: Scientific Journal. ISSN 2410-4388: – December, # 10, 2016. – P. 111-115.
- 6. Сущенко Л. П.** Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих

навчальних закладах / Сущенко Людмила Петрівна / Автореферат на здоб. наук. ступеня доктора пед. наук за спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. – К., 2003. – 46 с. 7. Москаленко Н. В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : навч. посібник (для студ. вищ. навч. закл.) / Н. В. Москаленко, О. О. Власюк, І. В. Степанова, О. В. Шиян / Дніпропетровськ : Інновація, 2011. – 238 с.

Отравенко О. В. Інноваційні технології як засіб модернізації якісної підготовки майбутніх учителів фізичної культури

У статті основну увагу приділяється якійсь підготовці висококваліфікованих, конкурентноспроможних фахівців фізичної культури, створення умов для продуктивної креативної професійної діяльності та гармонійного розвитку особистості і надання можливостей творчо використовувати інноваційні технології в освітньому просторі вищого навчального закладу.

Якість підготовки майбутніх учителів фізичної культури в навчально-науковому інституті фізичного виховання і спорту являє собою системно-цілісну єдність її процесуальних і результативних характеристик, ознакою якої виступає професійно-особистісне становлення майбутніх фахівців, здатних розуміти ціннісно-смысловий контекст педагогічної діяльності, нарощувати творчий потенціал, знаходити нестандартні вирішення професійно-педагогічних завдань; здатних до професійного самовизначення та самореалізації.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні вчителі фізичної культури, якість навчання, інноваційні технології.

Отравенко О. В. Инновационные технологии как средство модернизации качественной подготовки будущих учителей физической культуры

В статье основное внимание уделяется качественной подготовке высококвалифицированных, конкурентоспособных специалистов физической культуры, созданию условий для продуктивной креативной профессиональной деятельности, гармоничного развития личности и предоставления возможностей творчески использовать инновационные технологии в образовательном пространстве ВУЗа. Качество подготовки будущих учителей физической культуры в учебно-научном институте физического воспитания и спорта представляет собой системно-целостное единство ее процессуальных и результативных характеристик, признаком которой выступает профессионально-личностное становление будущих специалистов, способных понимать ценностно-смысловой контекст педагогической деятельности, наращивать творческий потенциал, находить нестандартные решения профессионально-педагогических задач; способных к профессиональному самоопределению и самореализации.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущие учителя физической культуры, качество обучения, инновационные технологии.

Otravenko O. Innovative Technologies as Modernization Means of Qualitative Preparation of Future Physical Culture Teachers

The article focuses on the qualitative preparation of highly qualified competitive specialists in physical education, creation of conditions for productive creative professional activity, harmonious development of the individual and provision of opportunities for the creative use of innovative technologies in the educational university space. It is important that every student realises the essence of an innovative processes in professional activity and learns to use its capabilities.

We believe that the use of innovative educational technologies in the professional training of future physical education teachers involves the formation of creative atmosphere, active use of innovative interactive forms and methods, innovative ways, techniques, educational actions and means that encompass a holistic educational process from the goal determination to the expected results.

The quality of training of future physical education teachers in the educational and scientific institute of physical education and sports is a systemic integral unity of its procedural and performance characteristics, a sign of which is the professional and personal development of future professionals who can perceive the axiological and semantic context of educational activity, enhance the creative potential, find creatively different solutions for professional and educational tasks; capable of professional self-determination and self-actualization.

Key words: professional training, future teachers of physical culture, quality of education, innovative technologies.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2017 р.

Прийнята до друку 27.04.2017 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Караман О. Л.

УДК 378.147:796.011.3

О. В. Отравенко, О. Д. Шинкарьова

**ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТОК ВНЗ ДО ЗАНЯТЬ
ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ ТА УСТАНОВКИ НА ЗДОРОВИЙ
СПОСІБ ЖИТТЯ**

Безперечно, що вдосконаленню системи фізичного виховання у ВНЗ на сучасному етапі необхідно присвячувати значну увагу з боку влади, науковців, фахівців, суспільства. Постійно оновлювати зміст програми сучасними фізкультурно-оздоровчими технологіями, спрямованими на підвищення мотиваційної сфери студентської молоді до активних занять фізичною культурою та свідомого ведення здорового способу життя.